

EEN MISSELIJK GEDOE

Marten Toonder

Een misselijk gedoe

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2018

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Een misselijk gedoe kwam tot stand onder auspiciën van de Stichting Het Toonder Auteursrecht, in samenwerking met Uitgeverij De Bezige Bij en *NRC Handelsblad*. Deze uitgave maakt deel uit van de reeks *Alle verhalen van Olivier B. Bommel en Tom Poes*. Dit is deel 11 van in totaal 60 banden. Met deze uitgave krijgen de verhalen hun definitieve vorm. Alle illustraties zijn gedigitaliseerd en waar nodig gerestaureerd, en de teksten zijn gecorrigeerd op inconsequenties en taalfouten. De basis voor de teksten vormt de laatste Bezige Bij-uitgave waar Marten Toonder als auteur nog bij betrokken is geweest. De verhaalinleidingen zijn geschreven door Toonder-biograaf Wim Hazeu.

Copyright © 2018 Stichting Het Toonder Auteursrecht
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Omslagillustraties Wil Raymakers naar Marten Toonder
Vormgeving binnenwerk Adriaan de Jonge
Zetwerk Aard Bakker
Digitale bewerking Toonder Compagnie
Druk Zalsman, Zwolle
ISBN 978 94 031 0400 3
NUR 301

debezigebij.nl

Inhoud

7
Heer Bommel en de betoverde prinses

89
Tom Poes en Kwetal de breinbaas

161
Tom Poes en het lijimteem

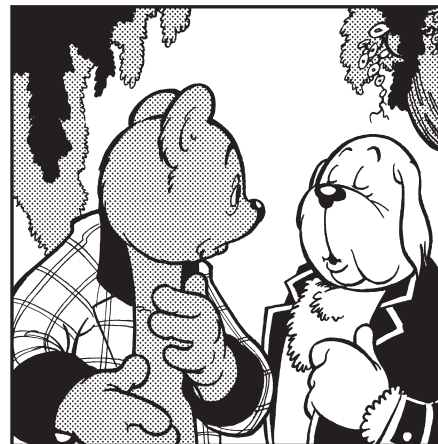
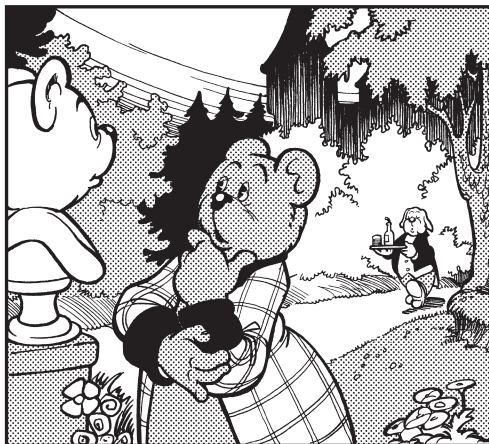
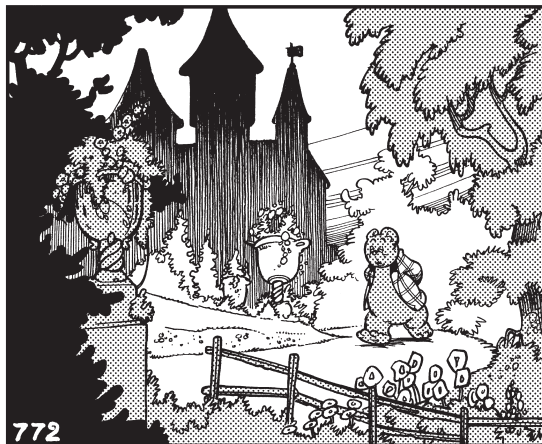
Heer Bommel en de betoverde prinses

Voor het eerst in zijn leven denkt heer Bommel aan een huwelijk. De kandidaat is Berta, die hij ontdekt heeft op een schilderij van Terpen Tijn. De in de Bommelverhalen 'gewone' naam Berta is afgeleid van 'Het mooie oog van Berta', de volksnaam van de bloemensoort *Thunbergia alata*. In Toonders verhaal slaat de naam op het dominerende oog dat Terpen Tijn in zijn portret van prinses Berta heeft geschilderd. Van de oogopslag raakt heer Bommel van slag, met alle gevolgen van dien. Berta, die in een oude toren bij de Dode Bomen Vallei woont, weet ook andere manspersonen te bekoren. Zij zet zelfs Bul Super aan de afwas.

Opmerkelijk is dat heer Bommel royaal geld uitdeelt zonder het terug te vragen. Zijn standaarduitdrukking: 'Geld speelt geen rol' blijkt oprecht te zijn en niet de pose van een parvenu. Gezien de titel van het verhaal had Toonder een plot in gedachten waar hij gaandeweg van af is geweken. Van de betovering blijft weinig over. Zelf schreef Toonder later dat het begin van het verhaal veelbelovend was, 'maar verder wil ik er niet veel over zeggen'.

Wim Hazeu, schrijver van de biografie van Marten Toonder

Dit is het 37ste avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 772-863. Het verscheen voor het eerst in *NRC Handelsblad* van 14 september 1949 tot en met 30 december 1949. Bij De Bezige Bij werd dit verhaal eerder gepubliceerd in de reeks *Avonturen van Tom Poes* (1978 en 2007; deel 6). Bij Uitgeverij Panda verscheen het in deel 7 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (1997).

Op een zonnige herfstmorgen slofte heer Olivier B. Bommel door de fraaie tuin die zijn kasteel omgaf en bekeek de stand van het gras en de herfstasters en de rode muurfiluster. Er zat iets droefgeestigs in zijn oogopslag en zijn rug was een beetje gebogen. Zo naderde hij een van de borstbeelden die hij als versiering in zijn tuin had laten aanbrenge. Peinzend bleef hij staan en staarde naar de trekken die hem zo vertrouwd waren.

‘Ik weet niet wat er aan de hand is, Ollie, mijn jongen,’ mompelde hij, ‘maar ik voel me een beetje eh... een weinig... eh... ik voel me wat

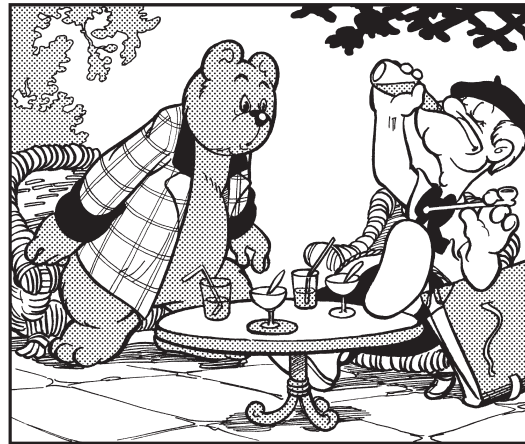
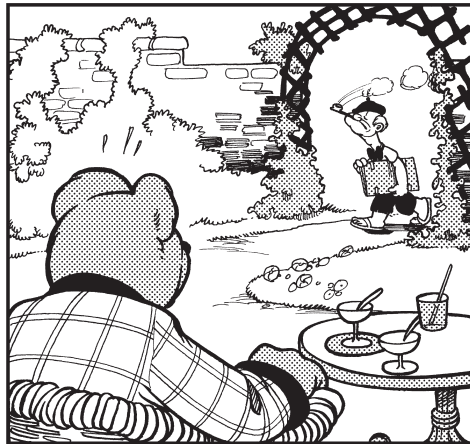
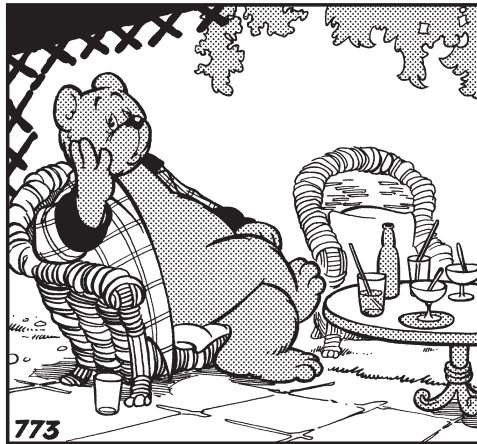
gedrukt. Zomaar eens een beetje droefvig en ik weet niet waarom...’

Op dat moment naderde de bediende Joost met verfrissingen.

‘Excuseer, heer Olivier,’ sprak hij, ‘zal ik uw prikkeltjeslimonade in het prieel zetten?’

‘Ja, ja,’ zei heer Bommel afwezig. ‘Heb je er weleens over gedacht hoe eenzaam een heer eigenlijk is, Joost?’

‘Met uw welnemen, neen,’ zei Joost. ‘Dat valt buiten mijn bevoegdheid, heer Olivier. Maar waarom gaat u niet trouwen, als u zich eenzaam voelt, als ik zo vrij mag zijn.’

10 Heer Bommel liet zich zuchtend in een tuinstoel zakken en staaarde naar de glazen die Joost voor hem had neergezet.

‘Trouwen!’ mompelde hij. ‘Alsof dat zomaar gaat. Alsof... hm... of-schoon... hoewel... eh... misschien...’

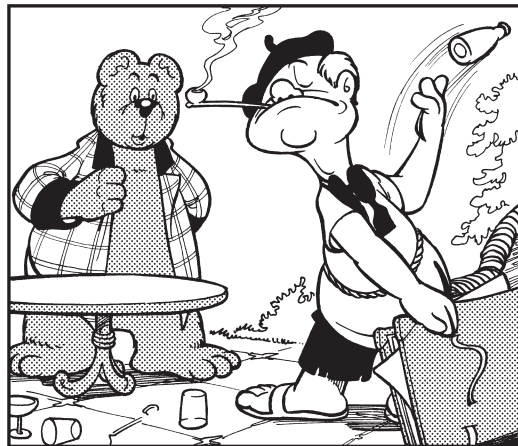
Op dat moment naderde Terpen Tijn door een van de poortjes die toegang tot de tuin gaven. De schilder had in de buurt enig kunstwerk vervaardigd en zocht nu rust en verfrissing.

‘Hallo, eh... Dinges!’ groette hij, terwijl hij zich in een tuinstoel naast heer Ollie liet zakken. ‘Wat heb je daar? Ijsbrouwsel en limona-

degedoe? Niet gek! Hoewel je steeds meer opzwelt. Dat is slecht voor de trillingen van eh... dinges, snap je, makker?’

‘Zeg eens!’ zei heer Bommel verontwaardigd.

‘Ik zeg toch wat,’ zei de kunstenaar, die op een luidruchtige wijze heer Ollies versnaperingen tot zich nam. ‘Blubberblubblub... mmm...’ vervolgde hij. ‘Niet slecht! Dat smaakt! De geest kan niet alléén vibren; het oude lijf heeft zijn behoeften. En hoe gaat het verder, eh... Dinges?’

Heer Bommel was nu wel in een droefgeestige stemming, maar het geslobber en gesmak van de schilder Terpen Tijn hinderde hem toch.

‘U bent brutaal!’ zei hij verontwaardigd. ‘U kent geen manieren! Ik heb u niet eens uitgenodigd om hier te komen zitten. En bovendien is die fles die u daar leegdrinkt van mij!’

‘Bah!’ sprak de kunstenaar, de fles wegwerpende. ‘Je gemekker verveelt me, makker! Je praat en je sakkert veel te veel. Denk liever eens aan de trillingen van je fijnere... eh... dinges!’

Terpen Tijn stond op en greep een van de mappen die hij bij zich had.

‘Kijk!’ zei hij, terwijl hij een schilderij tevoorschijn trok. ‘Hier heb

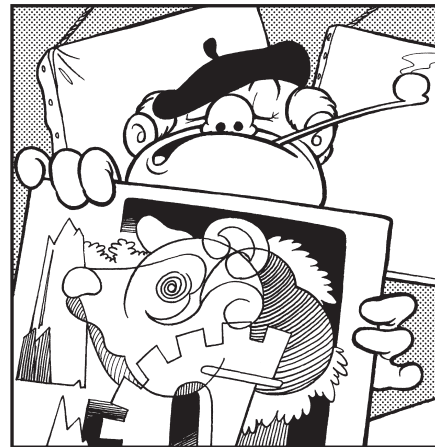
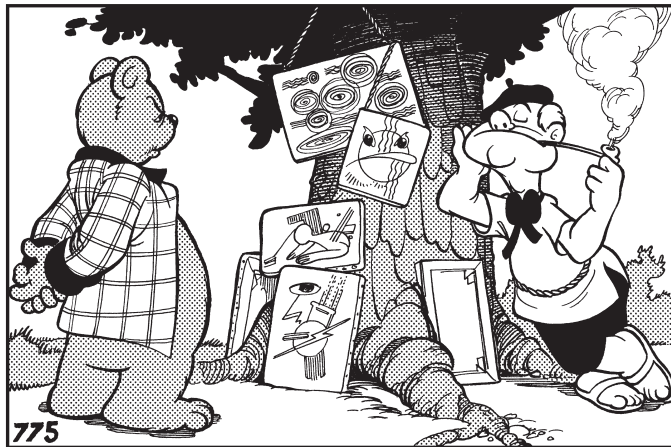
je iets van een hogere eh... dinges! Let op hoe ik die grolle bruinen op dat ultramarijn heb getemperd. Zie je hoe dat gloeiende vermiljoen door dat dorre sepia heen slaat? Zie je die eh... dinges?’

‘Nee... eh... ja... dat is te zeggen, nee,’ zei heer Bommel. ‘Wat stelt het voor?’

‘Dit,’ sprak de kunstenaar toornig, ‘is een experimenteel vibreersel van jouw protserige optrek!’

‘Optrek?!’ riep heer Bommel uit. ‘Wat bedoel je? Protserige optrek?’

‘Dit doek,’ legde Terpen Tijn geduldig uit, ‘is een schetsje van je huis eh... Bommeldinges!’

- 12 De schilder Terpen Tijn stalde enkele van zijn doekjes en tekeningen tegen een oude boom.

‘Kijk,’ zei hij, ‘dit is een varken op een zonnewijzer. En dat okertje daar is een impressie van eh... dingetjes! Hier heb je iets heel anders: portret van een grijsaard op een tronk. Let op de felle beweging van de gelen door de groenen. En als je meer van iets gewoners houdt, heb ik hier een stilleven met bliksemschicht. Of als je dit mooier vindt...’

‘Maar ik vind het niet mooier!’ riep heer Ollie ongeduldig. ‘Ik bedoel dat ik niet begrijp wat je met die dingen bedoelt, als je begrijpt wat ik bedoel! Ik bedoel... ach... laat me met rust! Kan een heer dan

nooit eens alleen zijn, om zich over te geven aan zijn eenzaamheid?’

‘Komaan,’ zei Terpen Tijn, ‘ik geloof dat Kunst aan jou verspild is. Maar dit meesterstukje moet ik je toch nog laten zien. Het heet: Berta, Sterk bewegend Bruin op Drietonige Groenen. Je kunt dit kopen, als je wilt.’

‘Is dit... eh... is dit een portret?’ vroeg heer Ollie wat onzeker.

‘Dit is het sterkste portret dat ooit gedingest is,’ zei de kunstenaar bescheiden. ‘Het portret van een vrouwspersoon in de kracht van haar jaren, zoals je ziet.’

Heer Bommel pakte het vreemde portret aan en keek er dromerig naar.

‘Berta...’ mompelde hij. ‘Een mooie naam... En wat heeft zij een mooi oog! Het is wel erg vreemd geschilderd, natuurlijk, maar een heer moet tenslotte met zijn tijd meegaan. Hm, ik geloof dat ik het ga kopen. Hoe zei je dat het heette, heer Tijn?’

‘Berta, Sterk bewegend Bruin op Drietonige Groenen,’ mompelde de schilder. ‘En zever verder niet; koop je het of niet? Het kost je zes-honderd florijnen en dat is te geef. Schiet op, eh... Dinges!’

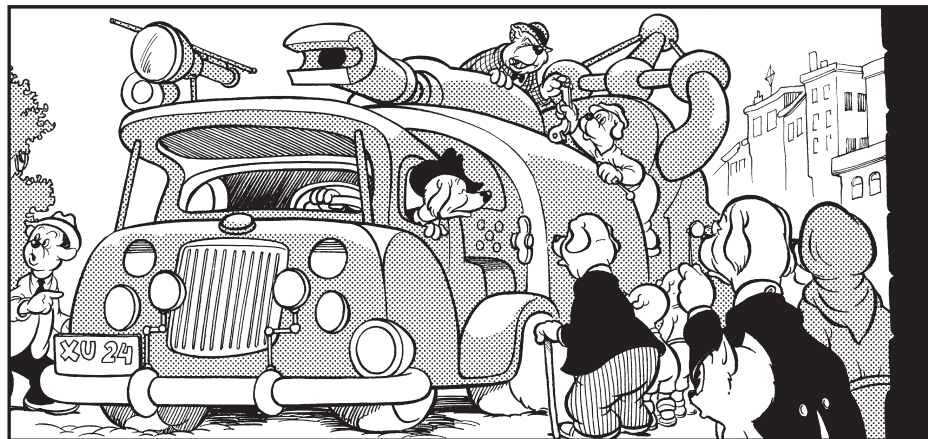
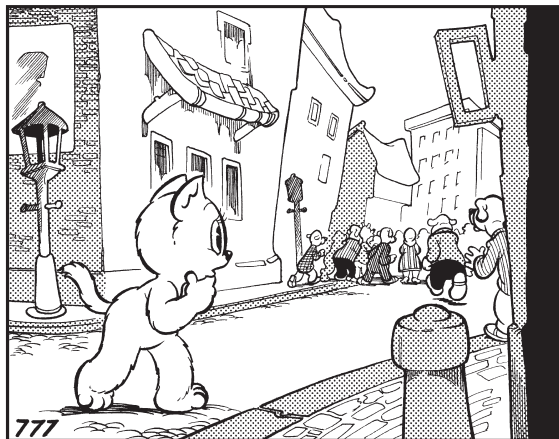
Heer Bommel trok zijn portefeuille en telde zes bankbiljetten van honderd in de hand van de schilder. Deze propde ze onverschillig in

zijn rafelig kledingstuk en beende zonder groeten heen.

Heer Bommel bleef nadenkend naar zijn schilderij staren, terwijl hij in de richting van zijn huis liep.

‘Berta...’ mompelde hij. ‘Hoe was het ook weer? Berta, sterk bewegend op drie bruine tonen... of nee, groene... hm... het doet er niet toe. Wat een mooi oog! Echt het oog van een dame die de eenzaamheid van een heer zou begrijpen. Hm... ik weet niet... ik zou zeggen... ja, dat is het misschien wat ik bedoel...’

Zo mompelend verdween heer Ollie in zijn slot en ik geloof dat hij verliefd begon te raken op de dame van het portret.

- 14 Tom Poes liep door Rommeldam om zijn wekelijkse inkopen te doen. Het kwam hem voor dat het rustige stadje in een opgewonden stemming verkeerde. Overal zag hij oploopjes en groepjes druk pratende burgers, en aan het einde van een straat stond een vreemd voertuig met een roerige menigte eromheen. Het bleek toe te behoren aan Bul Super en Hiep Hieper, die orders aan enige werklieden gaven.

‘Zit de boorklots goed vast?’ riep Super.

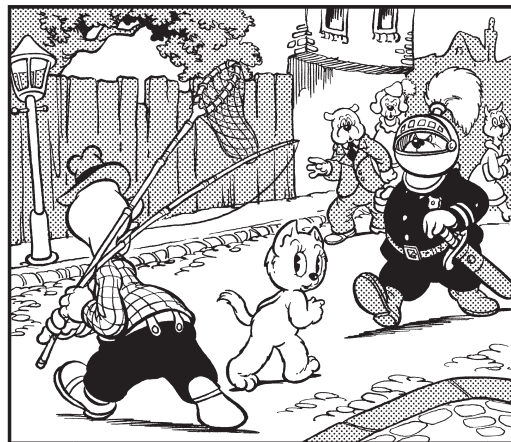
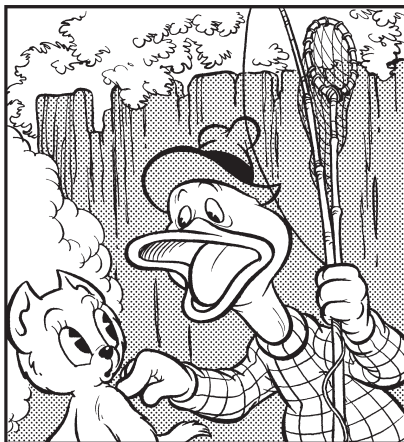
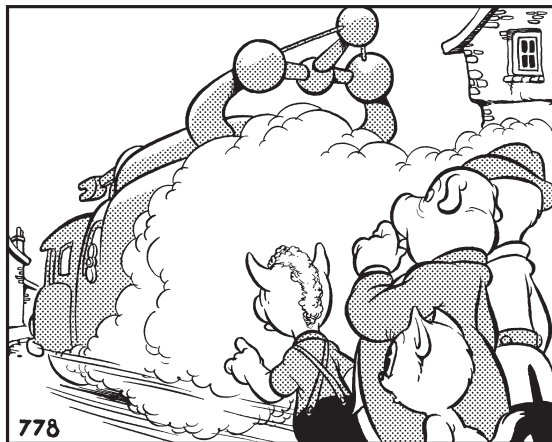
‘Ja, baas!’ riep Hieper. ‘En de knaster heb ik bij het dynamiet gelegd. We kunnen vertrekken.’

‘Goed zo!’ riep iemand uit het publiek. ‘Dat zal hem z’n kuren wel afleren! Laat die Super maar gaan.’

‘Leve Super!’ riep de menigte.

Het spreekt vanzelf dat Tom Poes zich een beetje ongerust begon te voelen.

‘Super en dynamiet,’ dacht hij. ‘Dat bevalt me niets! En wie is die iemand met kuren?’

Tom Poes stond de Super-automobil na te kijken, die ronkend wegreed, toen hij door Wammes Waggel op zijn schouder werd getikt.

‘Ha, Tom Poes!’ riep die. ‘Wat gezellig dat ik jou hier zie! Ga jij ook mee om hem te vangen?’

‘Wie vangen?’ vroeg Tom Poes bevreemd.

‘Hihihih!’ zei Wammes. ‘De draak vangen natuurlijk! Maar ik heb daar niet zo’n rare auto voor nodig, hoor. Kijk, je neemt de hengel en dan gooi je je simmetje...’

‘Welke draak?’ vroeg Tom Poes ongeduldig. ‘Wil je soms beweren dat Super, Hieper en jij een draak gaan vangen?’

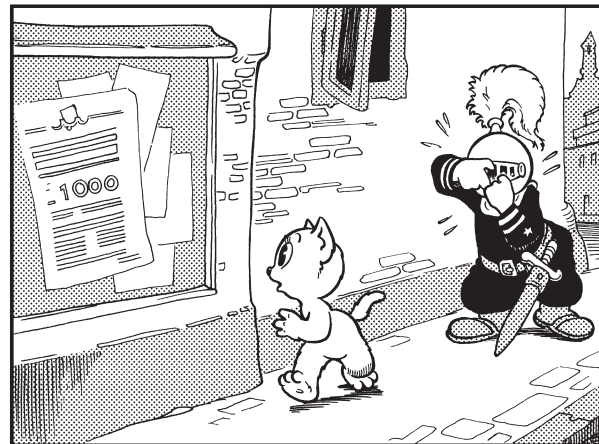
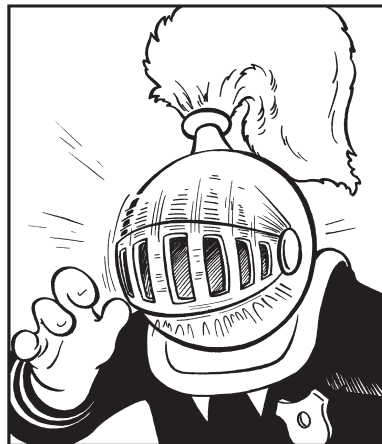
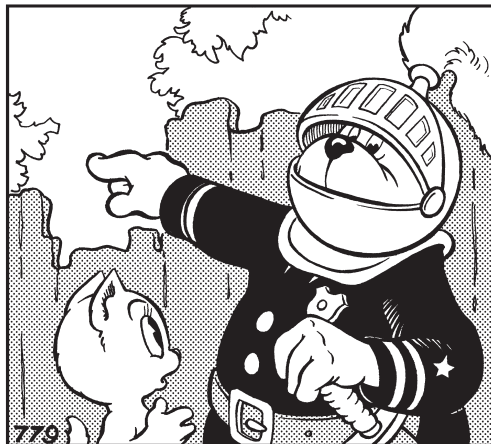
‘Ja, natuurlijk!’ zei Wammes. ‘Wie anders? Kijk, je gooit je simmetje...’

‘Onzin!’ zei Tom Poes en hij liep schouderophalend weg, terwijl hij mompelde: ‘Die Wammes altijd! Maar ik zou toch weleens willen weten wat er aan de hand is.’

Op dat moment zag hij commissaris Bulle Bas naderen en omdat die iemand van gezag is, wendde Tom Poes zich tot hem om inlichtingen.

‘Neem me niet kwalijk,’ zei Tom Poes, ‘maar wat gebeurt er? En waarom loopt u in die rare hoed rond?’

‘De politieman Flatters heeft in de Dode Bomen Vallei een draak gesignaleerd,’ verklaarde de beambte. ‘Maar er is geen reden voor paniek. De politie is bereids met noodbepapening uitgerust.’

16 'Wat?!' riep Tom Poes. 'Een echte draak hier in de buurt?'

'Ja,' zei de commissaris. 'Alsof we het met het regelen van het verkeer al niet druk genoeg hebben. Maar we kunnen zo'n dier natuurlijk niet zonder meer oogluikend toestaan. Temeer omdat het monster, daar in de Dode Bomen Vallei, een betoverde prinses in een toren bewaakt! De agent van politie derde klasse Flatters heeft dat persoonlijk geconstateerd en er proces-verbaal van opgemaakt. En omdat de gemeente Rommeldam dergelijke achterlijke toestanden niet tolereert, heeft het bestuur een beloning uitgelooft aan degene die er een einde aan maakt. Hm!'

'Een draak die een betoverde prinses bewaakt!' riep Tom Poes uit. 'Hoe bestaat het in deze tijd!'

'Geen idee,' zei Bulle Bas. 'Maar de politie doet wat zij kan. Als je meer wilt weten, moet je dat aanplakbiljet lezen, daar heb ik alles op laten schrijven. En het is mijn plicht je erop te wijzen...'

Waar de commissaris op had willen wijzen, weet ik niet, want op dat moment viel het vizier van zijn helm met een klap dicht. Terwijl de ongelukkige worstelde om het ding weer omhoog te krijgen, liep Tom Poes nieuwsgierig naar het plakkaat.